

**НОТАРІАЛЬНА
ПАЛАТА УКРАЇНИ**
NOTARY CHAMBER OF UKRAINE

Нотаріальна палата України (НПУ)

Юридична адреса:
вул. Антоновича, 7а, м. Київ, 01007, Україна
Адреса для листування:
вул. Хрещатик, 6, оф. 5а, м. Київ, 01001, Україна
Код ЄДРПОУ 38684025

№ 16/6 «07» квітня 2025

Сугак Людмилі Петрівні
Т.в.о. Міністра юстиції України
Заступнику Міністра юстиції з питань
європейської інтеграції

Міністерство юстиції України
код ЄДРПОУ - **00015622**
вул. Архітектора Городецького, 13, м. Київ,
01001
засоби зв'язку: (044) 364-23-93
e-mail: callcentre@minjust.gov.ua,
themis@minjust.gov.ua

Шановна Людмилі Петрівно!

Нотаріальна палата України, як єдиний орган професійного самоврядування, у зв'язку з наявністю інформації про проведення засідання Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України після 13 жовтня 2025 року (далі - Комісія), звертається до Вас, особисто, з питанням вжиття заходів щодо забезпечення легітимності роботи Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України та запобігання настанню непоправних правових наслідків для широкого кола фізичних, юридичних осіб, держави, нотаріусів.

08 серпня 2025 р. Кабінет Міністрів України прийняв **Постанову № 958** «Про внесення змін до Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату» (надалі за текстом *Постанова № 958*).

Відповідно до другого абзацу пункту 2 преамбули Постанови № 958, Кабінет Міністрів України зобов'язав Міністерство юстиції України:

«затвердити новий склад Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату з урахуванням змін, внесених цією постановою».

Міністерство юстиції України, з посиланням на виконання пункту 2 Постанови № 958, всупереч рішенню Кабінету Міністрів України про затвердження нового персонального складу Комісії, прийняло власне рішення не затверджувати новий персональний склад Комісії, а внести часткові зміни до раніше затвердженого Міністром юстиції України Малюською Д.В. персонального складу Комісії, у зв'язку з чим видало Наказ від 13 жовтня 2025 року № 2159/7 «Про внесення змін до персонального складу Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України» за підписом Германа Галущенко (надалі за текстом *Наказ № 2159/7*).

Наголошуємо на тому, що **персональний склад** Комісії було **затверджено** Наказом Міністра юстиції України від 07 березня 2024 року № 707/7, у редакції Наказу Міністерства юстиції України від 08 квітня 2024 року № 1008/7, **термін повноважень** якого відповідно до положень статті 10 Закону України «Про нотаріат» складає **три роки**, починаючи з дня

його затвердження (07 березня 2024 року), тобто до **07 березня 2027 року**. При чому Законом України «Про нотаріат» не передбачено можливості скорочення або порушення цього строку.

Нотаріальна палата України звертає Вашу увагу на те, що жодного рішення про дострокове припинення повноважень усього персонального складу чи кожного окремого члена Комісії у порядку та з підстав, визначених чинним законодавством, не ухвалювалося ані Кабінетом Міністрів України, ані Міністерством юстиції України.

Наказом № 2159/7 за підписом Міністра юстиції України Германа Галущенко **не було затверджено нового персонального складу Комісії, а безпідставно внесено часткові зміни до затвердженого Міністром юстиції України Малюською Д.Л. діючого персонального складу Комісії, строк повноважень якого не закінчився. Вказані зміни прийнято попри те, що не відбулося дострокового відкликання діючих членів Комісії з її персонального складу за рішенням суб'єкта, який його делегував до складу Комісії, та не відбулося дострокового складення повноважень членів Комісії за власним бажанням за їх заявами, чим створено ситуацію правової невизначеності щодо легітимності роботи колегіального органу.**

До того ж, при прийнятті зазначеного Наказу Міністерством юстиції України реалізовано закріплену в Постанові № 958 модель формування персонального складу, якою **суттєво знижено раніше досягнутий рівень гарантій незалежності Комісії, що був забезпечений зокрема через паритетну та реальну участь Нотаріальної палати України у формуванні її складу.**

Нотаріальна палата України звертає Вашу увагу на те, що у провадженні Київського окружного адміністративного суду перебуває справа № 320/52891/25 за адміністративним позовом Нотаріальної палати України до Кабінету Міністрів України, Міністерства юстиції України про визнання протиправною та нечинною Постанови № 958 в частині, та визнання протиправним та скасування Наказу.

У провадженні Шостого апеляційного адміністративного суду перебуває **апеляційна скарга** Нотаріальної палати України на ухвалу Київського окружного адміністративного суду від 31 жовтня 2025 року, постановлену за наслідками розгляду заяви Нотаріальної палати України про вжиття заходів забезпечення позову в адміністративній справі № 320/52891/25 за позовом Нотаріальної палати України до Кабінету Міністрів України, Міністерства юстиції України про визнання протиправною та нечинною Постанови в частині, визнання протиправним та скасування Наказу.

У заяві про вжиття заходів забезпечення позову Нотаріальна палата України просить суд зупинити дію Наказу № 2159/7, який є індивідуальним актом, до набрання законної сили судовим рішенням у справі № 320/52891/25.

Остаточне судове рішення по суті заявлених Нотаріальною палатою України вимог наразі не прийняте.

Станом на сьогодні, члени комісії у складі, затвердженому Наказом №2159/7 є посадовими особами Міністерства юстиції України або делегованими Міністерством юстиції України поза демократичним шляхом, до того ж можуть бути відкликані Міністерством юстиції України, а члени Комісії з числа нотаріусів – перебувають під потенційною загрозою виникнення конфлікту інтересів, з огляду на повноваження Міністерства юстиції України проводити перевірку діяльності таких нотаріусів.

У разі визнання судом пункту 2 Постанови № 958 протиправним та нечинним та/або скасування Наказу № 2159/7 **будуть створені ґрунтовні передумови для масового оскарження та перегляду в судовому порядку усіх рішень, прийнятих Комісією починаючи з 13 жовтня 2025 року** (дати винесення протиправного Наказу № 2159/7).

Відповідно до статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно зі статтею 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Кожен має право на відшкодування за рахунок держави чи органів місцевого самоврядування матеріальної та моральної шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб при здійсненні ними своїх повноважень (стаття 56 Конституції України).

В статті 1175 ЦК України передбачено, що шкода, завдана фізичній або юридичній особі в результаті прийняття органом державної влади, органом влади Автономної Республіки Крим або органом місцевого самоврядування нормативно-правового акта, що був визнаний незаконним і скасований, відшкодовується державою, Автономною Республікою Крим або органом місцевого самоврядування незалежно від вини посадових і службових осіб цих органів.

У разі перегляду в судовому порядку усіх рішень, прийнятих у складі Комісії, затвердженому Наказом № 2159/7, починаючи з 13 жовтня 2025 року, постане низка похідних питань відновлення порушених прав та відповідальності за виконання завідомо незаконних рішень.

Зважаючи на те, що Міністерство юстиції України активно інтегрується до ЄС, забезпечуючи адаптацію законодавства до норм Євросоюзу та визначено головним координатором за переговорними розділами 23 «Верховенство права та основоположні права та свободи», 24 «Юстиція, свобода та безпека» та розділом «Функціонування демократичних інституцій», що належать до кластеру «Основи» вважаємо за доцільне переглянути підходи до формування Комісії та виправити допущене порушення законодавства, зокрема ст. 10 Закону України «Про нотаріат».

Держава гарантує, що основними засадами роботи Комісії є законність, об'єктивність, колегіальність прийняття рішень. Практичне втілення зазначених гарантій набуває особливого значення у цей складний для держави та кожного громадянина час, процесів інтеграції України до ЄС.

Нотаріальна палата України звертає Вашу увагу на те, що рішення Комісії є підставою для прийняття рішень Міністерством юстиції України та безпосереднього підписання їх т.в.о. Міністра юстиції України, а тому важливою складовою є їх законність та легітимність Комісії, що їх приймає.

При цьому саме Міністерство юстиції України є відповідальним за дотримання закону при прийнятті рішень щодо формування персонального складу Комісії, забезпечення строку його повноважень, а також за видання відповідних наказів на підставі рішень Комісії у незаконно зміненому персональному складі.

У зв'язку з цим, Нотаріальна палата України клопоче розглянути питання врегулювання складної ситуації, яка склалась, та до повного її врегулювання - тимчасово зупинити роботу Комісії в персональному складі з частковими змінами, не видавати накази на підставі рішень Комісії, прийнятих у 2026 році.

Нотаріальна палата України є послідовною у правовій позиції необхідності забезпечення дотримання статті 10 Закону України «Про нотаріат» при здійсненні правового регулювання діяльності Комісії, вбачає за необхідність досягнення швидкого відновлення її роботи у законному складі, висловлює готовність до роботи над подоланням негативних наслідків змін.

В ці складні часи важливо слідувати демократичним принципам, які виборює Україна, віднайти мудрість та сили виправити критичну ситуацію, яка виникла у зв'язку з безпідставною частковою зміною персонального складу Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату, та подавати правильний приклад іншим правовим інституціям.

З повагою

Президент

Володимир Марченко